

Författningssamling

Dokumenttyp Riktlinje	Beslutsinstans Kommunstyrelsens arbetsutskott	Beslutsdatum 2025-03-04	§ 20
Dokumentansvarig Säkerhetssamordnare			
Gäller för Säkerhetsavdelningen		Senast reviderad	

Riktlinjer för kameraövervakning i Nässjö kommun

Inledning

Nässjö kommun har idag ett flertal driftsatta kamerainstallationer, framför allt placerade på skolor men även inom andra verksamheter. Ändamålet med kamerabevakning är att skapa trygghet och förhindra brottsliga handlingar såsom inbrott, skadegörelse och andra oegentligheter. Kamerabevakningen kan även fungera som komplement till att klara upp brott.

Nässjö kommun har högt ställda mål om att det ska vara säkert och tryggt för dem som bor, besöker och verkar i kommunen. Kommunen ska verka för att minska motivationen att begå brott, att brott ska göras mindre lönsamma och svårare att utföra samt att upptäcktsrisken ska öka. Brotspreventionen ska vara långsiktig, vila på vetenskaplig grund och utvärderas systematiskt.

En kompletterande skyddsåtgärd

Kamerabevakning är ett komplement till andra brottsförebyggande åtgärder. Som exempel på andra åtgärder för att förebygga brott kan nämnas:

- Översyn av förvaring och märkning av stöldbegärlig materiel, till exempel inlåsning av särskilt värdefull utrustning, förstärkt skalskydd till vissa rum och utrymmen samt DNA-märkning
- Översyn av lås- och larmsystem samt tillträdesrutiner
- Borttagande eller begränsning av träd, buskar och plank etc. som skymmer sikten och förhindrar insyn
- Översyn av belysningen inom området/anläggningen
- Inbrottslarm kopplat till larmcentral
- Ändring av användningen av lokaler i fastigheter som ger flera besökare och används en större del av dygnet
- Borttagande av brännbart material såsom närliggande förråd, containrar och papperskorgar

- Förläggning av gång och cykelvägar, motionsslingor och bilvägar förbi utsatta fastigheter med mera
- Nedstängning av Wifi på tider då det inte bedrivs verksamhet i lokalerna

Syfte

Kamerabevakning syftar till att upptäcka och registrera brottsliga handlingar på och vid kommunens fastigheter, vid allmänna ytor, samt finnas som stöd vid utredning av brott. I kombination med andra brottsförebyggande metoder kan kamerabevakning vara en verksam metod för att minska flertalet olika brottstyper.

Syftet med denna riktlinje är att tydliggöra Nässjö kommuns förhållningssätt vad gäller användning av kamerabevakning samt beslutsgång och ansvarsfördelning. Riktlinjen åskådliggör även vilka regler som gäller för uppsättning och användande av bevakningskameror vid kommunens fastigheter, lokaler och platser. Riktlinjerna gäller både för all kamerabevakning oavsett om de kräver tillstånd eller inte.

Mål

Ändamålet med kamerabevakningen i Nässjö kommun är att öka säkerheten och tryggheten samt minska risken och benägenheten att begå brott. Detta gäller både på platser dit allmänheten har tillträde och på platser dit allmänheten inte har tillträde. Kommunen ska, där behovet finns, bedriva kamerabevakning för att förebygga, upptäcka och hantera eventuella eller redan inträffade brott, ordningsstörningar och övriga situationer som påverkar tryggheten negativt samt för att minska skadegörelse och minimera ekonomiska förluster.

Lagrum

Möjligheten att bedriva kamerabevakning styrs av två lagar: Kamerabevakningslagen KBL (2018:1200), och Dataskyddsförordningen (2016/679). Utöver dessa två styrande lagar finns även lagar som har viss påverkan på hanteringen av kamerabevakning, såsom Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Kamerabevakningslagen

Kamerabevakningslagens syfte är att tillse att kamerabevakning bara används när bevakningsintresset väger tyngre än integritetsintresset. Som ett allmänt krav för kamerabevakning på alla typer av platser gäller att bevakningen ska bedrivas lagenligt, enligt god sed och med hänsyn till enskildas personliga integritet. Om kamerabevakningen är varaktig, regelbunden eller är ägnad åt upprepad personbevakning och kameran inte manövreras från platsen omfattas den av Kamerabevakningslagen. Kamerabevakningslagen gäller oavsett om allmänheten har tillträde till platsen eller inte.

Dataskyddsförordningen

Dataskyddsförordningen påverkar kameraövervakningen utifrån att uppgifterna i övervakningen till stor del är att betrakta som personuppgifter. Personuppgift är information som direkt eller indirekt kan hänföras till fysisk person som är i livet, exempelvis bilder från en bevakningskamera.

Utgångspunkten när det gäller kamerabevakning är att bildmaterial som inhämtas genom sådan bevakning anses vara integritetskänslig. Det innebär att kraven på skydds- och säkerhetsåtgärder är höga. Enligt Dataskyddsförordningen får personuppgifter bara samlas in för särskilda, uttryckligen angivna och berättigade ändamål och får inte användas för något annat syfte. Detta innebär att avsikten med kamerabevakningen måste bestämmas innan bevakningen påbörjas.

Definitioner

- *Kamerabevakning*

Med kamerabevakning avses att en tv-kamera, ett annat optisk-elektroniskt instrument eller en därmed jämförbar utrustning, som, utan att manövreras på platsen, används på ett sätt som innebär varaktig eller regelbundet upprepad personbevakning.

Med kamerabevakning avses även att en separat teknisk anordning för avlyssning eller upptagning av ljud som används i samband med användning av utrustning som avses i föregående stycke. Med kamerabevakning avses också en separat teknisk anordning som används för att behandla bild- och ljudmaterial som tagits upp med sådan utrustning. Därmed omfattas i princip alla typer av kameror där bildupptagningen förmedlas vidare till en elektronisk bildskärm eller lagras på ett elektroniskt medium.

- *Personbevakning*

Med personbevakning avses således att personer kan identifieras genom bevakningen. Det krävs att sådana kännetecken kan iakttas som gör att man utan större osäkerhet kan skilja de personer som iakttas från andra personer. Så är fallet om hela personen eller personens ansikte syns tydligt. Även sådant som utmärkande klädsel, speciella kropps rörelser eller särskild kropps konstitution kan möjliggöra identifiering.

- *Varaktig personbevakning*

Med varaktig personbevakning avses t. ex. bevakning med en kamera som under en längre tid är placerad på, eller riktad mot, en plats där människor normalt vistas. Bevakning med en kamera som är placerad på ett torg, i en butik, i ett väntrum eller i en buss, är därmed normalt att bedöma som sådan varaktig personbevakning som gör att lagen är tillämplig.

- *Regelbunden personbevakning*

Med regelbundet upprepad personbevakning menas personbevakning vid ett flertal tillfällen. I kravet på regelbundenhet ligger att det i första hand ska vara fråga om tillfällen som ligger relativt nära varandra i tiden. Även bevakning vid tillfällen som är mer utspridda kan emellertid betraktas som regelbunden om det är fråga om systematisk användning av bevakningsutrustning. Därmed omfattas exempelvis sådana rörliga kameror som är monterade på en drönare av lagens tillämpningsområde, om användningen innebär att människor ofta passerar i kamerornas upptagningsområde på ett sätt som gör dem möjliga att identifiera.

- *Upplysningskrav*

Krav på upplysning innebär en skyldighet att informera allmänheten om kamerabevakningen. Upplysning om kamerabevakning ska lämnas genom tydlig skyltning eller på något annat verksamt sätt. Om ljud kan avlyssnas eller tas upp vid bevakningen, ska en särskild upplysning lämnas om detta.

- *Aktiv kamerabevakning*

Vid aktiv kamerabevakning, bedrivs bevakningen i realtid dygnet runt av larmcentral, som gör det möjligt att avvärja brottslig verksamhet, ordningsstörningar och övriga situationer som påverkar tryggheten negativt i samma skede som de sker.

- *Passiv kamerabevakning*

Med passiv kamerabevakning menas kameror som spelar in och lagrar bilder utan att någon mänsklig hand hanterar bilderna under bevakningstiden.

Tillståndspliktig kamerabevakning

Plats dit allmänheten har tillträde

Om kamerabevakningen ska bedrivas på plats där allmänheten har tillåtelse och möjlighet att befinna sig, så krävs tillstånd från Integritetsskyddsmyndigheten. Men tillståndsplikten gäller bara bevakning som innebär varaktig eller regelbundet upprepad personbevakning. Exempel på platser dit allmänheten har tillträde är gator, torg, allmänna transportmedel, ankomst- och avgångshallar, myndighetslokaler, väntrum samt receptioner på sjukhus. Skolor är generellt inte en allmän plats, dock anses huvudentré, reception, eller vägen till rektorns expedition som plats dit allmänheten har tillträde.

Tillsyn

Integritetsskyddsmyndigheten ansvarar för all tillsyn av kamerabevakning i Sverige och kan besluta om sanktionsavgift vid överträdelser av gällande bestämmelser eller beslut. Kommunen kan bli skyldig att betala skadestånd.

Ändrade förhållanden

Om de förhållanden som gällde när anmälan gjordes eller tillstånd söktes ändras, ska Integritetsskyddsmyndigheten skriftligen meddelas om förändringen. Det kan till exempel röra sig om att kamerorna inte används längre, att antalet kameror förändras eller vid byte av placering. Den befattning som har tagit beslut om kamerabevakning äger också frågan vid ändrade förhållanden.

Ej tillståndspliktig kamerabevakning

Tillstånd eller anmälan krävs inte om kamerabevakningen avser en plats dit allmänheten inte har tillträde. Den som bedriver bevakning av en sådan plats ska göra en intresseavvägning och dokumentera den. Sådana platser kan vara inomhus i skolor och de flesta arbetsplatser. Kameror får inte monteras och riktas så att de övervakar platser dit allmänheten har tillträde, till exempel vid entré och rektorsexpedition (samt vägen dit). Kameror får ej inte heller monteras och riktas mot platser där övervakningen framstår som uppenbart kränkande, exempelvis i omklädningsrum, toaletter, personalrum, utanför skolsköterskas expedition etc.

Låsta och inhägnade områden

Om kameran inte kan användas för att kunna identifiera personer, omfattas bevakningen inte av kamerabevakningslagen. Viktigt är dock att komma ihåg att om det med andra kännetecken, till exempel hur en person rör sig eller vad en person har på sig, utan större osäkerhet kan skilja en person från en annan, är det fråga om personbevakning enligt lagen och tillstånd krävs. En värmekamera kan falla in under tillståndsplikten. Bedömning görs i varje enskilt fall. Kameraattrapper kräver inget tillstånd.

Ansvarsfördelning

Förvaltningarna

En förvaltning som initierar behov av kamerabevakning och, enligt denna riktlinje, upprättar en behovs- och kostnadsanalys ska även fatta beslut om att köpa in och ansöka om kamerabevakning. Förvaltningen står för finansieringen av såväl förarbete som inköp, bevakning och drift. Den nämnd där kameraövervakningen finns, är personuppgiftsansvarig för de personuppgifter som genereras av aktuell kamerabevakning. Säkerhetsenheten ansvarar för hantering av det inspelade materialet samt den regelbundna prövningen av bevakningsbehovet.

Systemägare (HIT)

Högländets IT är systemägare. Systemägaren, tillsammans med säkerhetsenheten, utser en huvudansvarig som ansvarar för den dagliga driften av kamerabevakningen, max tre personer i verksamheten per objekt får ha en licens. Finansiering av inköp, driftsättning, underhåll och service sker av den förvaltning som beslutat om kamerabevakning.

Systemförvaltare (HIT)

Systemförvaltare, tillsammans med tekniska serviceförvaltningen, tillser att utrustningen driftsätts av extern aktör. Vid driftsättning ska systemet testas och de lagrade bilderna ska kontrolleras så att de är av tillräckligt hög kvalitet för ändamålet (överlämning). Vid uppstart ska referensbild tas och förvaras för framtida korrigeringar. Samtliga kameror och tillhörande utrustning ska märkas för att kunna identifieras i den kommunövergripande förteckningen samt stöldskyddsmärkas enligt kommunens rutiner.

Tillståndsinnehavare

Ansökande förvaltning, i samverkan med säkerhetsenheten, är tillståndsinnehavare för kamerabevakning och har därmed laglig grund att bedriva kamerabevakning i enlighet med kamerabevakningslagen, Nässjö kommuns riktlinje för kamerabevakning samt tillhörande tillämpningsanvisningar. Nässjö kommun är personuppgiftsansvarig och äger därmed personuppgifterna samt det material som kamerabevakningen genererar. Motsvarande gäller även i de fall kamerabevakningen inte kräver tillstånd.

Säkerhetsenheten

Utser tillsammans med HIT en huvudansvarig för den dagliga driften av kamerabevakningen.

Ansvarar för utlämningen av inspelat material till brottsbekämpande myndighet.

Ansvarar för hantering av det inspelade materialet samt den regelbundna prövningen av bevakningsbehovet.

Ska med hjälp av uppföljningsunderlag, utvärdera kamerabevakningens verkningsgrad vartannat år samt att gällande riktlinje efterföljs av förvaltningarna.

Ansvarar för att den generella informationen på kommunens webbsida är aktuell.

Kommunikation/Information

Information

När personuppgifter behandlas, vilket kommunen gör om kommunen filmar någon, måste personen i fråga informeras om att kommunen behandlar dennes personuppgifter. Kommunen måste bl. a. sätta upp skyltar som tydligt informerar om att kamerabevakning bedrivs samt kontaktuppgifter till ansvarig för kamerabevakningen i kommunen.

Den som bedriver bevakning är skyldig att informera allmänheten och besökare om detta, t. ex. genom tydlig skyltning. Denna skyldighet inträder när

bevakningsutrustningen sätts upp och omfattar alla typer av bevakning, d.v.s. även icke tillståndspliktig bevakning.

Information om att kamerabevakning sker ska finnas genom tydlig och anpassad skyltning vid grindar, gångstigar, dörrar till berörd byggnad/fastighet eller annan lämplig plats. Informationen ska innehålla uppgifter om:

- Att det är kommunen som kamerabevakar
- Kontaktuppgifter till kommunen
- Kontaktuppgifter till kommunens dataskyddsombud

På kommunens webbsida ska det även framgå följande:

- Ändamål med kamerabevakningen
- Rättslig grund, d.v.s. vilken lag, regel eller avtal som kommunen stödjer sig på för att få kamerabevaka
- Hur länge kommunen kommer att lagra uppgifterna, vilket är fjorton dagar.
- Vilka rättigheter de registrerade har, till exempel att begära att uppgifter raderas
- Att de registrerade kan anmäla till Integritetsskyddsmyndigheten om de tycker att kommunen bryter mot lagar, regler eller avtal

Säkerhetsenheten ansvarar för att den generella informationen på kommunens webbsida är aktuell.

Hantering av inspelat material

Principen om uppgiftsminimering

Principen innebär att så få personer som möjligt ska bevakas för att uppnå syftet med kamerabevakningen. Om kommunen exempelvis vill bevaka en skolkorridor vid skolmatsalen ska kommunen begränsa kamerans upptagningsområde till just skolkorridoren och inte filma sittande elever i skolmatsalen. Det är viktigt att ta ställning till om kommunen behöver kunna identifiera personer på bilden. Om inte, så kan bilden exempelvis maskeras för att alltså begränsa personuppgiftsbehandlingen.

Förvaring av inspelat material

Personuppgiftsansvarig ansvarar för att inspelat material förvaras enligt följande:

- I låst och inbrottslarmat utrymme.
- Inpasserings- och tillträdeskontroll till de utrymmen där utrustningen förvaras.
- Platsen/rummet ska inte vara skyltad eller på annat vis avslöjas för obehöriga. Platsen för inspelningsutrustningen måste vara avsedd för den aktuella utrustningen för att undvika att utrustningen t. ex. överhettas. Det bör finnas en lokal strömkälla som garanterar strömförsörjning vid strömavbrott.
- Inspelat material får inte läggas in i annan databas, ärendehanteringssystem eller liknande förutom i det system som är avsett för kamerabevakning.
- Behörighetssystem som begränsar antalet användare, identifierar användarna samt bekräftar användarnas identitet ska finnas. En skärmläckare med lösenord ska finnas.
- De inspelade bilderna sparas i fjorton dagar. När fasta eller löstagbara lagringsmedier som innehåller inspelat bildmaterial från kamerabevakning inte längre behövs för sitt ändamål, alternativt att den längsta bevarandetiden enligt meddelat tillstånd har löpt ut, ska det inspelade bildmaterialet raderas på sådant sätt att uppgifterna inte kan återskapas.

- Målsättningen för Nässjö kommun är att i ett framtida scenario finns all mjukvara kring kameraområdet samlat på ett ställe. Behörigheterna styr informationstilldelningen.

Behörighet, granskning och utlämnande av inspelat material

Respektive nämnd där kamerabevakning sker är personuppgiftsansvarig. Aktuell nämnd ansvarar också för det inspelade materialet. Säkerhetsenheten utser de personer som har behörighet att granska bilderna. Antalet personer ska begränsas och dokumenteras av personuppgiftsansvarig eller av denne utsedd tjänsteman.

Systemförvaltare, i samråd med leverantör, ansvarar för att skapa inlogg i systemet för respektive användare. Granskning av bilder får endast ske då tillbud inträffat eller då misstanke råder om att ett tillbud skett. Med tillbud avses i detta fall icke tillåtna handlingar som exempelvis skadegörelse, stöld eller våld. Tillbudet ska vara konkret på så sätt att det ska röra sig om avgränsad plats, avgränsad tid eller person.

Inspelade bilder omfattas av sekretess och får endast lämnas ut till brottsbekämpande myndigheter. Utlämnande av bilder sker i normalfallet genom att Polisen kontaktar säkerhetsenheten med en polisanmälan. Säkerhetsenheten i sin tur kontaktar ansvarig i verksamheten som tillser att behörig person tar ut bilderna och delger Polisen.

Bilderna måste hanteras så att missbruk av dessa kan motverkas. Det måste exempelvis kunna garanteras att bilderna inte ändrats eller att obehöriga personer använder bilderna. Granskning av bilder dokumenteras /loggas automatiskt i systemet avseende på datum, tid, åtkomst/ändring/utplåning/kopiering och granskande personer.

Sekretess och tystnadsplikt

Av integritetsskäl är det viktigt att spridningen av material om enskilds personliga förhållanden som spelats in vid kameraövervakning begränsas.

Ju fler som får tillgång till materialet, desto större är risken för att det används för ändamål som inte är berättigade.

Innan utlämning av materialet sker ska alltid en avvägning göras mellan materialets användbarhet och intresset att begränsa spridningen.

Avvägning måste göras för att säkerställa att inspelat material inte används på annat sätt än för ändamålet.

Sekretessen hindrar normalt inte att enskilda kan få tillgång till material från kamerabevakning som avser dem själva i det allmännas verksamhet. Om materialet även omfattar andra personer, kan den enskilde få tillgång till materialet förutsatt att ett utlämnande inte är till men för dessa personer eller deras närstående.

Offentlighets- och sekretesslagen gäller för myndigheter

Bild- och ljudmaterial från kamerabevakning omfattas av en tystnadsplikt enligt kamerabevakningslagen och ska skyddas mot obehörig åtkomst eller obehörigt utnyttjande. Kommunen ska som myndighet i stället för kamerabevakningslagen tillämpa offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL. När det gäller material från kamerabevakning är det bestämmelsen i 32 kap. 3 och 3a §§ OSL som blir aktuella.

Underhåll och service

Kameraanläggning, inklusive system, ska regelbundet kontrolleras av systemförvaltare. Denne ansvarar för att underhåll och service av kameraanläggningen görs genom egen eller extern aktörs försorg.

Vid driftsättning av systemet ska leverantören ge berörda personer grundlig utbildning och det ska finnas lättförståeliga instruktioner på plats. Minst en gång per år ska all behörig personal uppdatera sina kunskaper i systemet. Om systemet ändras ska alla

berörda informeras om detta. Uppföljning bör även ske i efterhand där man kontrollerar att alla berörda har fått informationen kring ändringar.

Reparation och service av bevakningsutrustning och tillhörande IT-utrustning där material från kamerabevakning hanteras ska ske på ett sådant sätt att bildmaterialet inte blir tillgängligt för obehöriga.

Uppföljning

Personuppgiftsansvarig ska i samråd med systemförvaltare regelbundet pröva behovet av kamerabevakning samt kontrollera att eventuella villkor och förutsättningar som anges i tillståndet efterlevs. Detta omfattar bl. a.:

- Tillståndet anger vilken placering som gäller för bevakningen. Om en kamera ska flyttas ska Integritetsskyddsmyndigheten kontaktas eftersom det kan innebära att ett nytt tillstånd krävs
- Vid eventuella förändringar av det bevakade området. En analys med hänsyn till kameraplacering, täckningsområde och ljussättning bör göras innan förändringar av lokalen och omflyttning utförs.
- Tillse att bevakningen inte bedrivs i större omfattning än vad som behövs för att tillgodose ändamålen med bevakningen. Detta innebär både placering, riktning, tidsinställningar etc.

Utvärdering

Nässjö kommun ska, med hjälp av uppföljningsunderlag, utvärdera kamerabevakningens verkningsgrad vartannat år samt att gällande riktlinje efterföljs av förvaltningarna.

Säkerhetsenheten ansvarar för utvärderingen.

Flödeskarta över beställningsprocessen:

